

BÚCSÚ KEREKES LÁSZLÓTÓL

Elment közülünk egy fiatalember. Friss, kristálytisza gondolatokkal, félig vagy talán teljesen kész, okos szakmai tervekkel, rajz-vázlatokkal a tarisznyájában ment el, ahogy illik. Hiszen – ha van – leckéje lesz a túlban is. Kerekes László, Laci, a társ, az apu, a nagypapa –barátja, testvére sokunknak, elment. Elment közülünk egy fiatalember...

Gazdag, szakmai, művészi eredményekben teljes, példaadó életútja Balassagyarmatról indult. Egerben végzett a Főiskolán rajztanárként, majd népművelőként, aztán alkalmazott grafikus diplomát szerzett a Képzőművészeti Főiskolán. Egész életében tanult, és ha módja volt rá, tanított – halk szavú, bölcs, igényes mesterként.

1963-ban, a Nógrád Megyei Népművelési Tanácsadó munkatársaként kezdte közművelődési szakmai pályáját, majd a megye Moziüzemi Vállalatát igazgatta. A salgótarjáni József Attila Megyei Művelődési Központban 1966-tól igazgatóhelyettes, 1970-től igazgató. Egyike azoknak, akik – a lényegét tekintve: máig érvényes szakmai tartalommal – létrehozták a megyei közművelődési hálózati munka tevékenységi struktúráját. Eközben kiemelten fontosnak tartva a székhely város kulturális életét is, azt is úgy menedzselve, hogy az egész Nógrád számára mintaadóan magas színvonalú, hazai és nemzetközi szinten jegyzett, a salgótarjáni közönség által szeretett, látogatott közművelődés bontakozzon ki munkája segítségével. A megyét, a várost egyaránt hitelesen, kiegyensúlyozottan szolgálva úgy, ahogyan tenni ma is célszerű, közt szolgálóan szakszerű, és ésszerű lenne...

1980-tól a Pest megyei, három év múlva „feljebb” lépve, az országos igazgatás kötötte le hatalmas munkaerejét. Az ágazati Minisztérium Közművelődési Főosztályának helyettes vezetőjeként teljesedett ki szakmai pályája. Jól emlékszem, a sok „szilárdan ingadozó”, taktikázó közül kiválva ő volt az egyetlen minisztériumi vezető, aki mindvégig eltántoríthatatlan, gyémánt kemény következetességgel, ellenszélben is megküzdött a kulturális alaptörvényért. Azért, hogy olyan szakmai tartalommal alkossa meg azt az Országgyűlés, mely garanciát nyújt a közművelődés közszolgálati tevékenységei, intézményei, közösségei, szakemberei számára a megmaradásra, de szolgálja ugyanekkor a szakma fejlesztését is. Laci az egyetlen hű, igaz alkotótársam volt e nehéz munkában. Ő volt, aki – okosan kihasználva a politikusok mindent és semmit teremtő képességeit – bátor kezdeményezéssel, és nem kevés fortéllyal létrehozatta a törvény erejével az országos közművelődési szakfelügyeletet. Majd azt – vezető szakfelügyelőként irányítva – megteremtette a gyakorlatban is. Így téve egyenrangúvá szakmánkat a szakmák éles versenyében például az oktatással, az egészségüggyel, a szociális ellátással. Közel fél évszázadot töltött a pályán. Maradandót alkotott. Magas szakmai, állami kitüntetések, Bessenyei György-díjat, Arany Érdemkeresztet is kapott. Laci azonban azon kevesek közé tartozik, kiknek nem a kitüntetések adtak rangot, hanem megfordítva – ő adott rangot e kitüntetéseknek azzal, hogy birtokolta őket.

Fontos, nagy titkok tudójaként élt közöttünk. Tudta, nemes céljainak eléréséhez örök emberi normákhoz kell tartsa magát. Nem válhat „a szürkék hegedősévé”. Nem adhatja fel sem emberi autonómiáját, sem szakmai elkötelezettségét. Együtt kell működnie mindenkori társaival, minden körülmény között, de – ha kell – azok ellenére is. Emberi méltóságot, tartást sugározva. Olykor csendesen, a Walter Scott-i lovagok hosszú lélegzetével, máskor meg okosan, de – ha

szükséges – szent haragvással is küzdve a jobbításért. Ám, mindenek felett, okos derűvel. Önmagát kigúnyoló Cyranó-i humorral. Az élet szeretetétől áthatva. Szerethető, „istenáldotta kollégaként”, és úgy is, hogy az emberek, a társak szeretete kisugározzon minden körötte előre. Tapodi Katára, a húsz éve igaz társra és küzdőtársára, lányára, unokájára, a dabasi Kossuth Ház közösségeire, barátaira, testvéreire a szakmai, és életes harcokban – s persze: mindenkori ellenfeleire is!

Tudom, míg élünk, életünk nagy ajándékai közt tartjuk majd számon, hogy találkozhattunk ezzel az örök fiatalemberrel. Kinek a szemében olyan friss tűz ragyogott, mint csak azokéban, akik egész életükben azonosnak tudtak maradni önmagukkal. Aki, ha a szemünkbe nézett – és mindig a szemünkbe nézett – látta, láttatta önmagunkat benne. Azt, akik vagyunk – és azt is, akiké lenni lehetnénk. Ez a fiatalember azonban – ellentétben Karinthyéval – nem teherként, nem önkínzó lelkiismeretfurdalást keltve, hanem megoldandó és megoldható, önfejlesztő feladatként láttatta velünk önmagunkat. Ezért szerettük.

Az örök emberi kíváncsiság, a mindent-tudás vágya élt benne. Ezért olvasott, mikor már tehetett, még a Klinika Intenzív Osztályán is, Élet és Irodalmat és minden újságot, amit csak megkaphatott. Meg persze szépirodalmat: Ladányi verseit, Ulickaja Szonyecskáját. Azért jártak orvosai, s a nővérek, az ápolók az éjszakai ügyeletekben oly’ gyakran hozzá beszélgetni, mert Laci ott is, akkor is fiatal volt, bölcs volt, és mert ők is megszerették, ők is rajongtak érte. Ahogyan mi is.

József Attila vers nélkül, én a csupa nagybetűs EMBER, Kerekes László nélkül félem, hogy hiányától meggörbülhet a világ gyémánttengelye. De remélem, hogy mi, akikre a feladatot testálta, képesek leszünk tovább tartani azt. Helyette is, érette is.

„Hagyd már abba, Öreg! Elég a rizsából, a tömjénezésből, pirulok!” – szól rám Laci reszelős, fátyolos, de határozott hangja. Szót fogadok és

abbahagyom a beszédet. Tudjuk, hogy e lezárt kicsi láda a ravatalon csak elhamvadt testét őrzi. Szép szellemét, halhatatlan lelkét mi visszük magunkban tovább – időnk végezetéig.

„felhő zsebébe nap hull

tó bíborába kő

szádból a lét kicsordul

gyémántként áll az idő

bőrödön meddő harmat

a fényben a lélek kiszáll

fölötte nincs hatalmad

holtunkig legyűrt halál”

Lacikám, nyugodj békében!

Vadász János